

Měsíčník Rekodifikace & praxe: Otázky - odpovědi

eFocus

Časopis Rekodifikace & praxe přináší vedle odborných statí také odpovědi na čtenářské dotazy vztahující se k rekodifikační problematice. Z posledního prázdninového dvojčísla pro vás vybíráme:

Je třeba k zastavení podílu ve společnosti s ručením omezeným udělit souhlas valné hromady ve formě notářského zápisu?

Na dotaz odpovídá: **JUDr. Petr Čech, Ph.D., LL.M.**, odborný asistent na katedře obchodního práva PF UK v Praze, konzultant (counsel) v advokátní kanceláři Glatzová & Co.

Obecně platí, že podíl ve společnosti s ručením omezeným je možné zastavit za týchž podmínek, za kterých jej lze převést, ledaže společenská smlouva zastavení podílu zakáže (třebaže samotný převod jinak nevyloučí) nebo omezí splněním jiných předpokladů, než na které váže převod (§ 1320 odst. 1 obč. zák., § 32 odst. 3 z. o. k.). Zastavení podílu tak (nestanoví-li společenská smlouva jinak) zásadně sleduje též režim, jež zákon či společenská smlouva stanoví pro jeho převod.

Je to logické. Vznikem zástavního práva k podílu se otevře volná cesta k jeho realizaci, a tedy změně vlastníka podílu a tím společníka. Samotná realizace již požadavkům na převod podílu nepodléhá. Jejich splnění se proto přesouvá do fáze vzniku zástavního práva. Z povahy věci je tudíž nezbytné na zastavení podílu klást stejné požadavky jako na jeho převod; není důvodu posuzovat je mírněji, ale ani přísněji. Z pohledu korporátního práva (i dotčené společnosti a jejích společníků) jde v podstatě o stejnou situaci. Snad jedině s tím rozdílem, že při vzniku zástavního práva není předem jasné, kdo podíl v rámci jeho realizace nabude a zda k tomu vůbec dojde. Udělí-li tedy valná hromada souhlas se zastavením, vystaví tím blankosouhlas prakticky libovolnému nabyvateli.

Co se týče převoditelnosti podílu, rozlišuje zákon mezi převodem na společníka (§ 207 z. o. k.) a na třetí osobu (§ 208 z. o. k.). Vznik zástavního práva je nutno podrobit režimu převodu podílu na třetího. Potenciálním nabyvatelem podílu při realizaci zástavního práva může být kdokoli, nejen ostatní společníci. Požadavky na zřízení zástavního práva tomu musejí odpovídat. Neurčí-li společenská smlouva jinak, vyžaduje zákon k převodu podílu na třetí osobu souhlas valné hromady (§ 208 odst. 1 z. o. k.). Vazbou na úvodem zmíněné pravidlo tak lze uzavřít, že také k zastavení podílu ve společnosti s ručením omezeným je nezbytné získat souhlas valné hromady společnosti, o jejíž podíl se jedná. Smlouva o převodu podílu, tedy ani zástavní smlouva, nenabude účinnosti dříve, než bude souhlas udělen (§ 208 odst. 1 z. o. k.). Bez souhlasu valné hromady tak zástavní právo nevznikne, i kdyby jinak byly splněny zbylé předpoklady jeho vzniku (včetně zápisu do obchodního rejstříku).

O formě souhlasu valné hromady s převodem podílu se v teorii vedly spory. Nejasnosti se pojily zvláště s otázkou, zda v usnesení o jeho udělení spatřovat rozhodnutí, jehož důsledkem se mění společenská smlouva. Vazbou § 172 odst. 1 a § 171 odst. 1 písm. b) z. o. k. by potom notářský zápis byl nutný. Pravdou je, že převod podílu mění společenskou smlouvu, konkrétně v osobě společníka.

Postupně však převážilo mínění (viz zvláště DĚDIČ, J., ŠUK, P. K některým výkladovým otázkám právní úpravy podílu v obchodní korporaci, *Obchodněprávní revue*, 2014, č. 6, s. 167–172), a já se k němu nakonec též přiklonil, že udělení souhlasu s převodem podílu takové rozhodnutí nepředstavuje, notářský zápis o něm tudíž není třeba pořídit. Změna společenské smlouvy totiž nenastává jako důsledek tohoto souhlasu. Právní skutečností, která ji mění, je smlouva o převodu podílu. Souhlas valné hromady tvoří předpoklad účinnosti smlouvy o převodu, sám o sobě však společenskou smlouvu nemění.

Podobně je třeba řešit otázku formy usnesení, jímž valná hromada udělí souhlas se zastavením podílu. Setkávám se s názorem, že požadavek notářského zápisu lze opřít o ustanovení § 172 odst. 1 z. o. k., v němž zákon tuto formu předepisuje pro rozhodnutí valné hromady o skutečnostech, jejichž účinky nastávají až zápisem do obchodního rejstříku. Je pravdou, že zástavní právo k podílu vzniká zápisem do obchodního rejstříku (§ 1322 odst. 1 obč. zák.). Ani v tomto případě však vznik zástavního práva nenastává jako účinek souhlasu valné hromady se zastavením. Právní skutečností, na jejímž základě zástavní právo vzniká, jejíž účinek tedy zápis založí, je zástavní smlouva. Souhlas valné hromady tvoří jen předpoklad účinnosti této smlouvy. Souhlas valné hromady se zastavením podílu tak nespadá mezi rozhodnutí o skutečnostech, jejichž účinky nastávají až zápisem do obchodního rejstříku ve smyslu § 172 odst. 1 z. o. k. K jeho udělení tudíž zákon notářský zápis nevyžaduje.

Tento názor lze mít znovu za převažující (viz opět DĚDIČ, J., ŠUK, P. K některým výkladovým otázkám právní úpravy podílu v obchodní korporaci, *Obchodněprávní revue*, 2014, č. 6, s. 167–172) a ve světle závěru o formě souhlasu valné hromady s převodem i za logický. Nebylo by věcně obhajitelné, proč na souhlas valné hromady se zastavením podílu klást přísnější požadavky, než jaké se prosazují při převodu podílu, když souhlas v obou případech plní též účel (viz úvodem). Výslovně to ostatně vyjádřil zákonodárce formulací základního pravidla pro zastavení podílu. Lze-li podíl ve společnosti s ručením omezeným zastavit za týchž předpokladů, za kterých jej lze převést, těžko dovozovat, že forma souhlasu valné hromady se zastavením má být jiná než v případě převodu.

Časopis *Rekodifikace & praxe* přináší vedle odborných statí také odpovědi na čtenářské dotazy vztahující se k rekodifikační problematice. Na webových stránkách [časopisu](#) lze najít všechny otázky, které byly v rámci časopisu zodpovězeny vybraným týmem předních odborníků na dané oblasti práva. Máte-li tedy i vy konkrétní dotaz, zašlete jej na e-mailovou adresu rekodifikace-dotazy@wolterskluwer.cz.

Časopis *Rekodifikace & praxe* můžete objednat >>> [zde](#).
nakladatelství Wolters Kluwer

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Recenze publikace: Chalupa, R. Zákon směnečný a šekový – komentář směnečné části. Zákon o mezinárodním právu soukromém – komentář směnečné části. Praha: Leges, 2021, 646 s.](#)
- [Recenzia](#)

- [Budoucnost je v technologiích i udržitelnosti](#)
- [Anotační recenze: Vyvlastnění a vyvlastňovací řízení](#)
- [Věznice jsou přeplněné a věznění příliš drahé. Knihou Tresty budoucnosti chce INFO.CZ otevřít diskuzi o změnách](#)
- [Recenze na knihu: Zdeňková, V., Seidlová, M., Čornejová, H., Peterová H.: Jak správně vytvářet a využívat FKSP: Jak postupovat při poskytování příspěvku na stravování.](#)
- [Recenze na knihu: Zuzana Strnadová: Co by měl vědět příjemce dotace. 1.vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2019, ISBN: 978-80-247-3076-9](#)
- [Ondřej Chmela: Zrušení poplatku za podnět k ÚOHS lze považovat za správné](#)
- [Anotační recenze: Koudelka, Z., Průcha, P., Zwyrtek Hamplová, J.: Zákon o obcích \(obecní zřízení\) – Komentář. Praha: Leges, 2019, 480s](#)
- [Pražské finále osmého ročníku konferencí Soukromé právo](#)
- [Recenze: Jakub Tomšej a kolektiv – Zaměstnávání cizinců v České republice](#)